

Jesaja 28:23-29

Gemeente,

Onze tekst wordt wel een gelijkenis genoemd. Eigenlijk zijn het twee gelijkenissen. Zoals de Heere Jezus ook wel eens twee gelijkenissen in één adem vertelde met min of meer dezelfde boodschap: die van de parel en de schat, die van het mosterdzaad en het zuurdesem. Zo bestaat ook onze tekst uit twee gelijkenissen eigenlijk. Eerst neemt Jesaja ons mee naar de akker, daarna naar de dorsvloer.

I de landman

We gaan naar de akker, een stuk landbouwgrond. En Jesaja stelt de vraag: is de boer altijd aan het ploegen of eggen? Heel de dag door en elke dag van het jaar? Het antwoord hoeft hij niet te geven want dat spreekt voor zichzelf. Nee, natuurlijk niet. Natuurlijk ploegt een boer niet 365 dagen in een jaar zijn land. Want hij ploegt en egt met een bepaald doel. Om zijn land zaaiklaar te maken. De grond los en fijn te maken zodat die het zaad kan opnemen. Na het ploegen komt een periode van zaaien.

En let er dan eens op, want dat komt straks op de dorsvloer ook terug, dat Jesaja dan voor elk gewas een ander woord gebruikt. De boer strooit wikken, spreidt komijn en werpt tarwe, gerst of spelt in de akker. Elk gewas krijgt een eigen behandeling. Wordt op een eigen manier in aan de grond toevertrouwt. Vergelijk het maar met de groentetuin. En denk eens aan worteltjes, bietjes en andijvieplantjes. Die moeten allemaal de grond in, maar op verschillende diepte, met verschillende onderlinge afstand. Als je andijvie zo dicht op elkaar zet als worteltjes, als je bietjes zo diep zaait als kool dan gaat er niet veel van terecht. Elk gewas op zijn eigen wijze. En op zijn eigen plaats zegt Jesaja. Als je aan Israel denkt: vaak deed men spelt aan de rand rondom de akker en langs de paden, zodat wandelaars dat met de hand konden plukken en de meer waardevolle gewassen meer naar het midden. En gewassen met korte wortel konden daar waar stenen in de grond zaten, maar gewassen met een diep wortel moesten meer op plaatsen waar de grondlaag dikker was. Elk gewas zijn eigen plaats en behandeling.

En dan de gelijkenis die er veel op lijkt. Ook uit het boerenleven, het vervolg. Jesaja neemt ons mee naar de dorsvloer. Dan was het gewas van het land gehaald, alles bij elkaar: stengel, aar, kaf en korrel allemaal nog aan elkaar vast en in elkaar. En dan de dorsvloer op. Daar moesten

de korrels eruit gehaald worden. Want daar gaat het natuurlijk om. Om de opbrengst. Die gewassen worden niet voor de sier geteeld of voor het mooi, maar voor de opbrengst.

Maar ook dat dorsen gebeurt met beleid. De korrel moet uit de aar geslagen worden. Zodat de aar openspringt en de korrel eruit komt. Die korrel moet eruitspringen, niet verpulverd worden en platgeslagen. Daarom blijft die boer ook niet slaan. Hij dorst het niet gedurig dorsende, vers 28. Hij blijft niet bezig want dan vernietigt hij juist de opbrengst. Misschien is vers 28 het begin wel een vraag: moet het broodkoren verbrijzeld worden? Nee natuurlijk niet. Hij dorst het niet gedurig dorsende, hij breekt en verbrijzelt het niet, hij wil de korrel alleen maar vrij laten komen uit de aar. Hij dorst ook niet te kort of te licht, want dan zouden korrels in de aar blijven zitten.

En daarom, en dat zagen we al eerder, krijgt ook bij het dorsen elk gewas zijn eigen behandeling. De wikken en de komijn, hele tere planten en dunne aren, daar gaat hij niet met paard en dorswagen overheen, dan blijft er niks van over. Voor wikken heeft hij een staf en voor komijn weer wat anders wat bij dat gewas past en werkt, een stok. En paard en wagen gebruikt hij voor de tarwe, broodkoren. Elk gewas zijn eigen behandeling om de oogst eruit en binnen te krijgen.

En nu eindigt Jesaja allebei die gelijkenissen met eenzelfde opmerking: vers 26 en zijn God onderricht hem van de wijze Hij leert hem. En vers 29 zulks komt ook voort van de HEERE der heirscharen. Want je kunt je afvragen? Hoe weet die boer dat? En dat kun je uitbreiden naar alle beroepen. Hoe weet iemand dat, wat hij doen moet op het land, in de stal, in de vrachtwagen, in het gezin, aan het ziekbed, achter de computer enz, enz. Ja dan kun je zeggen: dat leer je op je opleiding, daar heb je feeling voor, dat gaat over, zeker vroeger, van vader op zoon. Maar Jesaja zegt, belijdt: dat komt van God. Dus ook je vaardigheid in je beroep, in je opleiding bij bepaalde vakken, in je hobby, die heb je van God gekregen. Aan Hem te danken. En God is het daarom waard en heeft er recht op dat wij Hem daar de eer voor geven en in erkennen.

Dat mag wel een les zijn voor ons. Want geeft een mens zichzelf graag eer of niet? In de sportwereld laten mensen zich toejuichen. In de muziekwereld, ook de christelijke, neemt men graag applaus in ontvangst. In de wereld, op school, en in de gemeente en de kerk: wat ligt het op loer: jezelf laten prijzen om wat je hebt en kunt. Aan

vrijmoedigheid, aan kennis, aan goede cijfers, aan woorden.

En dat neemt God hoog op. Toen Herodes in Handelingen 12 een toespraak had gehouden en de mensen voor hem klapten en zeiden: dit is van een god en niet van een mens en Herodes genoot ervan, stierf hij even later als oordeel Gods. God geeft Zijn eer niet aan een ander!

Zullen we erom denken als je slagen mag dit jaar, of overgaat met mooie cijfers, of succes behaalt, of een goede slag slaat.....? Dat komt van de HEERE der heirscharen. Mijn God heeft mij onderricht. God geeft en leert dat. En als Hij even Zijn hand intrekt en Zijn gave terugneemt, dan.....dan ziet de beste chauffeur een auto over het hoofd, en de kei in wiskunde haalt een 4,3 en de beste schaatser vergeet te wisselen..... En als we het dan maar verstaan: God leert me dat ik niets van mezelf heb en kan. God leert mij afhankelijkheid. God leert mij bidden: elke dag ook voor die routinehandelingen, ook voor wat ik nog nooit verkeerd gedaan heb, ook voor waar ik goed in ben. Elke dag biddag. U hebt God toch wel 365 dagen in het jaar nodig? U hebt God toch wel voor alle dingen nodig? Alles wat we God minder nodig hebben is overmoed en opstand....

Kent u ook die pijn en dat verdriet dat je dat zo makkelijk vergeet, zo snel doet alsof je dat in je broekzak hebt. En dat je zo graag zelf eer krijgt en bewondert wordt, dat je zo eerzuchtig bent. En God eer ontnemt.

II de akker

Maar nu gaan we toch dieper nadenken over deze gelijkenis, over de bedoeling ervan? Waarom vertelt Jesaja deze gelijkenissen? Wat is de aanleiding en wat is de boodschap ervan? Dan komen we ook nog wat dichterbij biddag terecht. De boodschap is in elk geval samen te vatten met het slot van vers 29. Hij is wonderlijk van raad, beleid, en groot van daad. Des HEEREN werken zijn zeer groot, Zijn doen is enkel majesteit.

Maar daar kunnen juist daarom zoveel vragen over zijn. Over de werken van God. De weg die Hij gaat met volken en met mensen. Daar wist men in Jesaja's tijd van mee te praten. Want Jesaja heeft zojuist aangekondigd dat God Zich zal opmaken om Zijn werk te doen, namelijk om Zich tegen Juda en Jeruzalem te keren. Tegen Zijn Eigen volk en stad. De overvloeiende gesel zal doortrekken en dan zult gij vertreden worden. Het gerucht te horen zal enkel beroering wezen. En dan te bedenken dat Jesaja dat zegt in de tijd van koning Hizkia. De godvruchtige koning Hizkia die de tempel weer geopend heeft, de

godsdienst gezuiverd heeft, het Pascha weer gehouden heeft. En juist nu moet Jesaja zulke werken van God aankondigen. Vers 21 zegt dan ook: Zijn werk zal vreemd zijn, en Zijn daad zal vreemd zijn.

Ja, voor ons mensen is Gods werk zo vaak vreemd. Juist degenen die Hem dienen krijgen zoveel voor hun kiezen en moeten zoveel meemaken. En het is zo ongelijk verdeeld, de één heeft alle wind mee en de ander krijgt de ene slag na de andere. En je kunt er soms geen lijn in ontdekken: het lijkt goed te gaan en je krijgt wat moed en dan ineens is er weer een tegenslag op heel ander vlak in je leven. Vreemd van raad en daad is de HEERE.

En dan en daarom neemt Jesaja zijn tijdgenoten en ons mee naar de akker en de dorsvloer. Want God, Die de boer onderricht en leert om zijn werk met wijsheid te doen, zou God Zelf dan Zijn werk ook niet met wijsheid en beleid doen? Zijn werk met een mensenleven. Net een akker. Kijk maar: er wordt geploegd en geëgd. Dan gaan kromme tanden en haken door de grond die alles van zijn plek halen en openleggen. En dat doet zeer. Als God in je leven ploegt en egt. Voren en sporen van verdriet en pijn, teleurstelling en rouw in je leven trekt. Hij haalt je leven open. Hij haalt je gevoelens aan de oppervlakte. Je zou het uit schreeuwen van pijn, of huilen van verdriet, of uitroepen van vragen, van opstand, van verzet. Ploegen en eggen doet zeer en haalt het onderste boven. Je wist soms niet wat er allemaal diep in de grond van je hart verscholen lag aan slechte gedachten en boze gevoelens.

Maar...Blijft boer ploegen en eggen? Is dat zijn een en al waar hij voor zijn plezier maar bezig blijft? Nee, zeker niet. Hij ploegt en egt omdat hij wil zaaien. Het heeft een functie, een bedoeling. God wil zaaien. Zijn Woord zaaien. Dat is Zijn doel in ons leven. En als Hij voren en sporen in ons leven trekt dan doet Hij dat om ons leven open te leggen voor Zijn Woord. Misschien herkent u, jij het wel: toen u had gehoord dat u ernstig ziek was, toen je was geschrokken van een ernstig ongeluk of sterven van een klasgenoot, toen je je geen raad wist in je huwelijk, je gezin, de woorden Gods raakten je zo diep en kwamen zo met kracht naar binnen. En de indrukken van geloof vielen diep in je hart en je gedachten: indrukken van eeuwigheid, van zonde, van genade, van hulpeloosheid, van hoop op God, van de waarde van de eeuwige dingen. Als zaad in een opengewerkte voor, zo viel het Woord in je open geploegde levensakker.

En dat is het doel van de landman, zaaien. Daar de grond voor

klaarmaken. Dat is Gods doel met ons leven: klaarmaken om Zijn Woord te ontvangen. Want er kunnen van die tijden zijn dat het er zomaar afglijdt en overheen waait. En er haakt niks, er zet zich niks vast, geen indrukken van eeuwigheid en rechterstoel, goedheid en genade, zonde en vergankelijkheid. Alsof het niet op kan en alleen voor anderen geldt.

Laat het gebed zijn en het gebed mag zijn: HEERE, geef dat mijn levensakker gereed gemaakt wordt om Uw Woord te ontvangen. Dat U Uw Woord erin kwijt kunt. Leid mijn leven zo dat dat de komende tijd het geval mag zijn, dat de honger naar Uw Woord toeneemt. Het zoeken naar Uw Woord toeneemt, het grijpen naar mijn Bijbeltje, het verlangen naar de kerkdiensten, ook door de weeks. En als ik narigheid meemaak, beproefd wordt, HEERE, laat het daartoe mogen dienen. Dat is toch uw doel met ploegen en eggen.

III de dorsvloer

En dan neemt Jesaja ons mee naar de dorsvloer. Want in het ploegen gaan het om het zaaien, en in het zaaien gaat het om het dorsen, om de oogst. Want de boer besteedt geen zorg aan het gewas voor de sier, maar voor de opbrengst. Zo besteedt God geen zorg aan mensenlevens voor de sier, maar het gaat Hem om opbrengst. Dat er korrels komen en dat in het dorsen die korrels zichtbaar worden en verzameld en bij elkaar gedaan kunnen worden. Het gaat om vrucht. Dat ons leven vrucht voortbrengt. Vrucht van heiligheid, vrucht van lippen die Zijn Naam belijden. Vrucht de Geest in liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Daar gaat het de HEERE om. Daarom wil Hij ons bij Christus brengen. Omdat alleen uit Hem ons leven vrucht draagt.

Het gaat in ons leven niet allereerst om succes, resultaat, prestatie, vooruitgang, levensgeluk. Maar dat al die dingen dienstbaar mogen zijn aan vrucht voor God. En dat mag ons gebed dan wel stempelen: Heere, geef dat alle dingen mogen dienen om mijn leven te heiligen. Dat ook tegenspoed mag dienen om vrucht voor U te brengen.

En om die vrucht open te krijgen, uit ons leven tevoorschijn te laten komen, daarom wordt er gedorst. Daarom rijdt de boer met paard en wagen over de tarwe, slaat hij met een stok de komijn en met eens taf de wikken. Want in de beproeving en onder de slaande hand van God, dan wil de vrucht nog wel eens openbaar worden. Dan gaat iemands mond open die voorheen altijd dichtzat. Dan klinkt de vrucht op als

iemand in grote zorgen toch mag zeggen: de HEERE zal voorzien. Dan kan een leven zich richten op God zoals voorheen niet het geval was of er niet uitkwam. Dan gaat een belijdenis schitteren. Zoals de sterren overdag niet opvallen omdat er zoveel licht is, maar 's nachts schitteren de sterren omdat het verder donker is. In het donker van beproeving, als de stormen over je leven heengaan dan kan het getuigenis te helderder schitteren en glanzen.

Kijk, als God als het ware over je leven heenrijdt met ziektes en teleurstellingen dan is dat Zijn doel; Hij wil vrucht openbaar laten worden. Tussen het kaf en de aren laten vandaan halen zodat het oplicht. Weer iets voor het gebed: HEERE, als U over mijn leven heenrijdt met beproeving, geef dat het vrucht laat opbloeien voor U. Thomas Boston zei eens: het is erger als de beproeving overgaat dan dat de beproeving blijft maar vrucht afwerpt. Heere, bewaar me ervoor dat beproeving geen vrucht zou afwerpen en opleveren voor U.

En dan leert Jesaja ook die les die in beide gelijkenissen zit: zowel op de akker als op de dorsvloer zagen we dat de boer elk gewas met onderscheid behandelt. Zowel bij zaaien als bij dorsen past hij zijn manier van werken aan aan het soort gewas waar hij mee omgaat. Zo handelt God wonderlijk en groot. Met geen twee mensen gelijk. Want geen mens is hetzelfde. Ieders karakter is weer anders, ieders plaats in Gods rijk is anders. En daarom gaat God met ieder Zijn eigen weg. De één behandelt Hij zo en de ander weer anders. Zoals een vader en moeder met elk van hun kinderen anders omgaan. Om hetzelfde doel te bereiken ga je toch met de één zo en de ander zo om. Zo gaat God om met elk van de Zijnen. Calvijn zegt ergens: tegenspoed is het geneesmiddel dat God afweegt. En ieder heeft een eigen geneesmiddel nodig. En met zorg weegt God het af wat ieder behoeft om vrucht te dragen.

Inderdaad, Hij is wonderlijk van raad en groot van daad. Dat beloofde Hij al in Zijn verbond: dat Hij me alle goed verzorgen zou en alle kwaad zou weren of ten onze beste keren. En wie zal zeggen: wat doet Gij? Als je dat nou doortrekt vanuit die gelijkenis. Als je leek bent op boerengebied of op computergebied of op vliegtuiggebied en je ziet een boer, een ict-er, een piloot aan het werk, dan zeg je toch niet als leek: je doet het verkeerd, het moet anders. Zo zal een mens toch niet tegen zijn God zeggen: U doet het verkeerd? Een mens, verduisterd van verstand, leek in Gods wegen, zou je dan zeggen: HEERE, U doet het verkeerd? Zou een mens het dan beter weten dan zijn God? Zei Job ook ooit niet: ik leg de hand op de mond, éénmaal heb ik gesproken ik zal het geen tweede maal doen?

Opnieuw iets voor het gebed: HEERE, bewaar me ervoor dat ik het beter zou denken te weten dan U. Bewaar me ervoor dat ik tegen U in opstand kom en denk dat U het niet goed zou doen. En dat leren wij, waart anders dan aan de voet van het kruis? Want omdat God die vrucht openbaar wil krijgen, daarom dorst Hij met mate. Hij verbrijzelt niet, Hij

dorst niet altijd door, maar met mate. Nou kan iemand denken, kun je soms denken, dat lijkt wel eens anders. Dat God zo te werk gaat alsof Hij me te gronde wil richten, alsof Hij van geen ophouden weet en het te zwaar en te lang duurt allemaal. En toch, en toch.... Als je kijkt naar die Ene, Die werd verbrijzeld. Zijn Knecht, de Heere Jezus. Hem sloeg God niet met mate, maar altijd door net zolang totdat Hij op de bodem van de hel was. Verbrijzeld onder Gods slagen, verbrijzeld onder Gods toorn. De wagens van Zijn toorn reden over Hem heen en persten Hem uit helemaal. Ja, als ik Hem zie, dan is mijn gedorst worden met mate. Als ik Hem zie, en wat ik verdiend heb en dat droeg Hij. Dan heb ik zo veel wat Hij niet had: ik heb eten en drinken, ik heb pijnstillers en geliefden om mij heen, ik heb toegang tot God. Hij niet, ik wel. Hij handelt nooit met mij naar mijne zonden. Maar naar Zijn vaderlijke goedheid in Christus.

Ploegen, zaaien, dorsen. Er zit orde in, samenhang, doelgerichtheid. En uiteindelijk wordt de oogst samengebracht in de schuur en het kaf verbrand. Als het laatste dorsen plaatsvindt als Jezus terugkomt. Zit er dan korrel in de aar van ons leven? Korrels van vrucht voor God? Als er dan geen vrucht is, dan zal er geen tempering meer zijn. Dan gaat God gedurig door met dorsen, zonder eind. Vreselijk om aan te denken. Zal ons leven vrucht dragen? Dan is er oogst. Die verzameld word in de hemelse schuren. Om eeuwig vrucht te dragen. Zonder ploegen, zonder dorsen, maar eeuwig groeien en vrucht dragen voor Hem. Dan zullen wij zingen: wonderlijk zijt Gij in al uw werken en wijs in al Uw wegen. En God zal alle tranen van de ogen afwissen. En een ieder zal zeggen: het dorsen, het ploegen, het was het meer dan waard.

Amen